

KMETOVOALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto.
Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para.
Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 40 D,
na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D.
Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo;
tisk J. Blasnikova naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatjisi iz «Kmetovalca» so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št 18. Ljubljana, 30. septembra 1922. Letnik XXXIX

Obseg: Živinorejci! Nabavite si takoj seno! — Grašica, prva spomladna krma. — Izvedba preizkusov z umetnimi gnojili k ozimini. — Živinorejski praznik na Dolenjskem. — Grobanje cepljenih trt. — Vlačenica in grobanica. — Izvoz vina iz Jugoslavije v Češkoslovaško. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijsko šolski vestnik. — Nove naredbe. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Družbene vesti. — Inserati.

Živinorejci! Nabavite si takoj seno!

Cene krmilom neprestano rasejo in izgleda, da bo kmalu vse seno, kjer ga imajo v izobilju, pokupljeno. Pozimi in zgodaj spomladi ga sploh ne bo dobiti.

Kmetijska družba oddaja sladko seno po K 9 20 franko vsaka železniška postaja Slovenije v celih vagonih.

Pozivljajo se živinorejci, da potom kmetijskih podružnic ali županstev takoj naročijo potrebno seno.

Grašica, prva spomladna krma.

Po letošnji izredni suši je z gotovostjo pričakovati, da bo zgodnje pomladne mesece vobče primanjkovalo krme za našo živino. Dolžnost vsakega živinorejca mora torej biti, že sedaj misliti na to, kako bo spomladi čimprej prišel do zelene krme. Med raznovrstnimi krmilnimi rastlinami je brezdvomno grašica, pomešana z ržjo, prva, ki da najbolj zgodnjo in izdatno zeleno krmo. V naprednejših deželah tvori ta vrsta zelene krme vsako leto prvo zeleno krmo, kajti vsak umen kmetovalec ve, da prva grašica zaleže veliko več nego detelja in trava, katere je res škoda že kositi, ko se komaj malo prikaže iz zemlje.

Grašica kot metuljčnica da zelo tečno krmo, ki izredno ugodno učinkuje po dolgem zimskem suhem krmiljenju posebno na mlečnost krav.

Rž, pa tudi grašica je posebno primerna krma za prehod od suhega na zeleno, ker ena kakor druga ni pre-sočna, torej ugodnejše vpliva na prebavljanje nego detelja ali lucerna. Navzlic temu moramo s pokladanjem začeti le polagoma in začetkom mešati suho in zeleno.

Razentega obogati grašica zemljo na dušiku, vsled česar rastline, na primer krmska pesa, ki jo navadno sadimo po grašici, izredno ugodno uspeva po tej rastlini.

Grašice imamo dvoje vrste: ozimno in poletno. Za sedaj prihaja v poštev le ozimna, ki se čimprej poseje, da se pred zimo ukorenini. Kmetijska družba je nabavila nekaj semena te ozimne grašice, ki je deloma že pomešana z ržjo. Zimska grašica ali grahara stane Din. 6-25 za kg brez vreč v Ljubljani pri družbi. Pri mešanju grašice z ržjo se vzame po $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ rži in po $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ grašice. Za setev na roko se potrebuje na oral posetve po 60—80 kg rži in 40—60 kg ozimne grašice. Za glavo živine posejemo po 1—2 ara (100—200 m²), kar zadostuje za prvo pomladno krmo.

Da nam rž bujneje rase, se priporoča njivo pognojiti s hlevskim gnojem, grašici pa posebno ugaja superfosfat. Grašica se kosi že sredi aprila prvič in drugič maja meseca. Pri prvi pomladanski košnji prevlada rž, pri drugi pa grašica. Prva košnja pride veliko prej nego od detelje in lucerne, druga pa že po prvi košnji detelje. Z ozi-

rom na splošno pomanjkanje semena, se svetuje živinorejcem, da si en del njihve puste za pridobavo grašice za seme.

Priporočljivo bi bilo, da se naši živinorejci čim bolj oprimejo setve grašice kot prvega spomladnega krmila, potem bo tudi pomanjkanje krme v suhih letih manj občutljivo kakor dosedaj. Živina bo namreč že zgodaj spomladi dobila dobro, tečno in nič nevarno zeleno krmilo, s tem si prihrani kmetovalec na travi in detelji, ki ima čas se dovolj razviti do košnje in s tem se poveča pridelek krme. Kakor je bilo treba svojčas nujno priporočati upeljavo detelje in lucerne, brez katere dandanes noben živinorejec ne izhaja, tako je umestno, da se kmetovalci oprimejo tudi pridelovanja grašice, ki je za umno spomladno krmiljenje najbolj tečno krmilo.

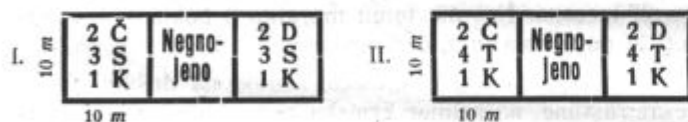
Izvedba preizkusov z umetnimi gnojili k ozimini.

Naša zemlja je vsled dolgoletnega izkoriščanja močno izčrpana, vsled tega nam ne more dati tako visokih pridelkov, kakor jih želimo. Da zboljšamo rodovitnost zemlje, ji gnojimo s hlevskim gnojem. Tega pa nimamo vedno dovolj, vsled česar si moramo pomagati z umetnimi gnojili.

Težko pa je starokopitne kmetovalce prepričati o uspehih z umetnimi gnojili, dokler sami uspehov ne vidijo. Vsled tega je Kmetijska družba s sodelovanjem Delegacije proizvajalcev čilskega solitra tudi letos uvedla preizkuse gnojenja z umetnimi gnojili k ozimini, in sicer k pšenici in rži, kakor je to bilo že razglašeno v 16. številki „Kmetovalca“. V ta namen potrebna umetna gnojila se bodo brezplačno razdeljevala tistim kmetovalcem, ki hočejo natančno in vestno izvršiti te preizkuse in o uspehih poročati Kmetijski družbi.

Za te preizkuse se bo vzelo sledeče vrste umetnih gnojil: dušičnata: 15% čilski soliter in 19% apnovi dušik; fosfatna: 16% rudninski superfosfat in 18% Tomasova žlindra; kalijeva: 42% kalijeva sol.

Preizkusi se izvedejo na sledeči način:

Č = Čilski soliter.
D = Apnovi dušik.
S = Rudninski superfosfat.
T = Tomasova žlindra.
K = Kalijeva sol.

Številke pred začetnimi črkami značijo množino kilogramov gnojil na 100 m² preizkusne ploskve.

Čilski soliter se bo razposlal šele spomladi, kajti tega gnojila se ne sme trositi jeseni. Vsa druga gnojila se štipajo pred setvijo pšenice ali rži in se podorjejo ali podbranjajo.

Vsak kmetovalec naj izvrši le en preizkus, kajti le tedaj mu bo mogoče natančno opazovati vse izpremembe, oziroma razlike, ki so razvidne med posameznimi preizkusnimi zemljišči.

Za uspeh preizkusov so merodajne sledeče okoliščine, ki jih naj vsak kmetovalec natančno upošteva.

1. Gnojilni preizkusi se naj po možnosti uvedejo ob cesti, ob javni pti, da se tudi drugi kmetovalci očitno prepričajo o uspehu gnojenja z umetnimi gnojili.

2. Vsako preizkusno zemljišče naj se točno izmeri, zakoliči ter naj enakomerno obsega 100 m² (100 četvornih metrov), t. j. 10 m dolga in 10 m široka, ali 20 m dolga in 5 m široka. Semensko žito (pšenica, rž) naj bo čisto, brez plevelnega semenja, ne snetjavo in za vsa zemljišča enako.

3. Vsako preizkusno zemljišče naj ima na drogu priprtino in v zemljo zapičeno leseno tablico, na kateri je zaznamovan način gnojenja (kakor je zgoraj označen).

4. Vrsta zemlje: ali je peščena, ilovnata, laporna, močvirnata itd. in stanje zemlje ob setvi: suha, vlažna ali mokrotna.

5. Predsadež: ali pride pšenica ali rž po krompirju, koruzi, pesi ali po kaki drugi rastlini.

6. V kakšnem gnojnem stanju se nahaja zemlja: ali je bilo k predsadežu gnojeno s hlevskim gnojem ali z umetnimi gnojili. (Preizkusna zemljišča se ne smejo tisto leto gnojiti s hlevskim gnojem, če se hoče natančno prepričati o uspehu umetnih gnojil).

7. Zaznamovati moramo dan gnojenja in setve in vreme ob tem času. (Priporoča se apnovi dušik 10 do 14 dni pred setvijo podorati ali podbranjati, da ne poškoduje kalečega semena. Čilski soliter se trosi šele spomladi, ko sneg skopni.)

8. Opazovati in zabeležiti je tudi vreme ob času vegetacijske dobe, ob cvetju in zoritvi: mraz, prezimovanje, sneg, deževje, suša; ravnatoko tudi boleznin škodljivce, ki vplivajo na razvoj rastlin, cvetja in zrnja: rja, snetjavost, strune, ogrci, miši itd.

9. Kdaj in ob kakšnem vremenu se je žito poželo, kdaj in kako se je posušilo, na njivi ali v kozelcu.

10. Pridelek posameznih zemljišč je ločeno požeti in pospraviti, tako da se ne more zmešati z žitom drugih zemljišč. Najprej je stehatati snope posameznih zemljišč, ločeno jih omlatiti in stehatati slamo, pleve in zrnje.

Ko se je vse to dognelo, je lahko presoditi končni uspeh umetnih gnojil na slamo in zrnje in se prepričati, ali se njih uporaba izplača ali ne.

Opozoriti je pa tudi na sledeče: Tupatam se pripeti, da tak gnojilni preizkus pokaže neugoden uspeh celo nasproti negnojenemu zemljišču. Temu ni krivo morda umetno gnojilo, ampak kak drugi činitelj (suša, škodljivci), ki se ga premalo upošteva. Vsled tega se vrše ti preizkusi po vsej Sloveniji, da se z gotovostjo dožene učinek umetnih gnojil na pridelek pšenice in rži.

Toda ne zadostuje, da ugotovimo učinek umetnih gnojil, ampak mi hočemo tudi vedeti, ali se izplačajo, t. j. ali nam dajo toliko pridelka več, da ta povišek poravnava vse izdatke za nabavo gnojil.

O tej dobičkanosti se hočemo z uvedbo teh preizkusov sami prepričati, kajti ta dobičkanost je že davno ugotovljena s tisoči in stotisoči preizkusov, ki so se uvedli po vseh naprednih državah vsega sveta in v veliki meri tudi svojčas v Sloveniji, na kar so pa današnji kmetovalci že pozabili.

Slednjič nam je še na to opozoriti, da umetna gnojila, ki jih uporabimo za eno rastlino, ne učinkujejo samo eno leto, ampak pridejo v korist tudi naslednje leto k poznejše sajenim rastlinam. Izjemo tvori tukaj čilski soliter, ki učinkuje hitro, drugače pa izgine z vodo v spodnje plasti, v kolikor ga rastline ne uporabijo.

Precejšnji učinek gre tudi na druge sestavine gnojil, na primer apna, ki je v Tomasovi žlindri, apnovem dušiku in superfosfatu. Apno zelo veliko pripomore k pridobivanju v vodi raztopljivih rastlinskih hranilnih snovi.

Ta navodila so potrebna posebno za one kmetovalce, ki so se letos prijavili, oziroma se še prijavijo za izvedbo

preizkusov z umetnimi gnojili. Dobro bodo pa služili tudi vsem poljedelcem, ki se hočejo sami sedaj ali pa pozneje prepričati o dobičkanosti gnojenja z umetnimi gnojili.

Če bo slovenski kmet iz svoje borne zemlje hotel črpati toliko pridelkov, da se mu bo obdelovanje njegovega polja izplačalo, se bo v največji meri moral posluževati umetnih gnojil.

Živinorejski praznik na Dolenjskem.

Dne 16. avgusta t. l., na dan sv. Roka, ki velja kot zaščitnik živinorejcev, so se po starem običaju zbrali živinorejci dolenjskega okrožja živinorejskih zadrug na dobro obiskan sestanek, da se dogovorijo in iznova navdušijo za nadaljnjo smotreno delo. Sestanek se je to pot vršil v Sodražici in pokazal zopet veliko zanimanja za vsa dnevna vprašanja živinoreje. Svoje zastopnike so odposlali Oddelek za kmetijstvo, Kmetijska družba, Zadruga zveza in Gospodarska zveza. Po naročilu načelstva, katerega je podal načelnik okrožja g. Fr. Hočevyar, je poročal višji živinorejski nadzornik in ž. Zidanšek o smotrenem delu pri živinorejskih zadrugah v prihodnjosti. Živinorejske zadruge opravljajo organizirano podrobno delo, brez katerega je trajen napredek nemogoč; po izvedbi agrarne reforme nam bodo pa zadruge morale tudi nadomestovati veleposestva, ker se v številnih hlevih zadrugarjev mora postopati po istih načelih kakor v velikem hlevu umnega veleposestva. Z ozirom na vedno bolj pojavljajočo se reklamo od strani Švice za njih sicer plemenite, za naše razmere pa premehkužne pasme, morajo naše zadruge poglobiti svoje delo, da bodo imele v pravem času na razpolago prvovrstno plemensko živino, ki bo lahko konkurirala s tujo živino. Na ta način bi lahko pri naših zadrugah ostal marsikak milijoneček, ki bo drugače odšel za nabavo plemenskih bikov v tujino. Zato je referent bodril zadruge k vztrajnemu in smotrenemu delu na začrtani poti. (Skrb za prvovrstne plemenjake, pravilna plemenska izbira, kontrola mlečnosti.) Končno je priporočal napravo vejnika proti letošnjemu pomanjkanju krme.

Instruktor Gregorc je priporočal boljše izkoriščanje gnojnice ter zvišanje pridelovanja krme na njivah.

Tajnik Kmetijske družbe in ž. Lah je razložil sedanjí način nabave subvencijskih plemenjakov (bikov, merjascev, ovnov, deloma tudi petelinov), ki se vrši s pomočjo državnih prispevkov in sodelovanjem državnih živinorejskih strokovnjakov po Kmetijski družbi; ta način pridobiva vedno več prijateljev. Število priglasencev stalno narašča, le žal, da državna sredstva trenutno ne zadostujejo in ne dovoljujejo razviti živahnejšega delovanja. Upamo, da nam bo novi državni proračun omogočil nadaljnji razmah!

Tajnik Zadružne zveze g. Kralj je poročal, da so se pravila živinorejskih zadrug po tričlanskem odboru (Hočevyar, Kralj, Zidanšek) pregledala; sestavila so se nova, sedanjim potrebam odgovarjajoča pravila, ki bodo pa tiskana in zadrugam razposlana šele tedaj, ko bo razglašena v „Službenih Novinah“ uredba glede obljubljenih finančnih olajšav za zadruge. S tem je bila vrsta referatov zaključena.

Sledila je določitev krajev za združno premovanje živine, za katero je Oddelek za kmetijstvo dovolil znesek 4000 Din. Sklenilo se je, da se naj združno premovanje vrši letos v Sodražici in Strugah, ker sta ta dva kraja

zaradi teritorialne lege najprikladnejša, in sicer v drugi polovici meseca septembra.

H koncu je bila sprejeta sledeča resolucija: Oddelek za kmetijstvo v Ljubljani se naproša, opozoriti centralno vlado na vsled suše nastalo katastrofalno pomanjkanje krme in s tem zvezano propadanje živinoreje v Sloveniji. Naj se skuša takoj doseči prepoved izvoza vseh vrst krmil, imenoma pa še močnih krmil in otrobov; za prevažanje krme v državi naj se takoj, in sicer do prihodnje jeseni dovoli znižanje prevozne tarife. Ministrstvo naj skuša doseči v ministrskem svetu zadosten izjemen kredit, ki naj služi v to, da se bodo krmila (seno, slama, sol, otrobi) v najbolj občutno prizadetih krajih oddajala ubožnejšim živinorejcem po znižani ceni, katera akcija naj se poveri Kmetijski družbi. Končno naj se misli na ustanovitev sosveta za ukrepe proti pomanjkanju krme.

Tajnik inž. Lah je poročal na to, da je Kmetijska družba na tozadeven oklic dobila doselej naročila le za 8 vagonov sena. Vsled vedno hujše suše pa postaja zadeva vedno resnejša.

Končno se je izrekla želja, da naj pusti vlada za pasivne kraje v kraljevini kupovati plemensko živino v Sloveniji.

S tem je bil dnevni red izčrpan in zborovanje zaključeno. Delegati zadrug in občin so se nato zbrali k skupnemu obedu, kjer se je izgovorila še marsikatera spodbudna beseda.

Navzlic trenutni krmski bedi naj živinorejske zadruge ne izgubijo korajže. Pot do boljše prihodnjosti, ki vodi v znamenju vztrajnega in smotrenega dela, jim je znana. Zadruge, korakajte po tej začrtani poti trdno in samozavestno! Uspeh in plačilo ne izostane.

Grobanje cepljenih trt.

R. Nöthig, Varaždin.

V Vašem cenjenem listu od 15. avg. sem čital spis o grobanju cepljenih trt od A. Sorjana. Dovolite mi, da tudi jaz objavim svoje skušnje v tem predmetu.

1902. l. sem zasadil vinograd s cepljenimi trtami, in sicer brajde v razdalji od 2 metrov. Ker so se mi pa pozneje te brajde zdele preredke, sem se odločil, da posadim po sredini še eno vrsto trt, in sicer z grobanjem. Te pograbne trte so danes po dvajsetih letih ravno tako močne, kakor trte, ki so zrasle na ameriški podlagi.

S podsajevanjem cepljenih trt v starih vinogradih se ne da ničesar doseči, vsled tega je po mojem mnenju edino sredstvo, s katerim se da izpolniti praznine v vinogradih, grobanje cepljenih trt. Seveda oni, ki hoče ves vinogradnik nanovo zrigolati, bo gotovo dosegel najboljši uspeh. Toda rigolanje v današnjem času, ko so delavci tako dragi, zmore le malokateri vinogradnik. V splošnem se pa popolnoma zlagam z izvajanjem g. Sorjana.

Vlačnica in grobanica.

1. Vlačnica.

Ako so cepljeni trsi prerediti sajeni, kar je češče pri starih nasadih, da v vrstah ali med vrstami preostaja prostora za več trt, se položi od maternega trsa plitvo v zemljo vlačnica, katera se obreže na reznik z 2—3 očesi (ogrski način). Oni del vlačnice, kateri moli iz zemlje do maternega trsa, se oslepi (oči se porežejo), da

ne bi ovirale rasti mladice na rezniku vlačeniče. V drugem, oziroma v tretjem letu se obreže vlačeniča na 2—3 rezničke, če so rozge dovolj močne.

Ako se opaža, da peša v rasti materni trs, kar je navadno že po prvem letu, potem se mora vlačeniča pri prihodnji reznji od njega ločiti in odstraniti, ker bi bil njen obstoj na lastnih koreninah zaradi trsne uši nemogoč. Ko se je okrepil materni trs v prihodnjih letih, se zopet položita ena do dve vlačeniči, kakor prvokrat.

To delo se tedaj ponavlja po preteku nekoliko let, ko vlačeniče, same sebi prepuščene, opešajo odnosno propadejo. V zemljo se polože vlačeniče od samo krepko rastočih maternih trsov. Na ta način se v redko sajenih vinogradih pridelek izdatno pomnoži.

2. Grobanica.

V prvih letih, dokler še vinograd ne rodi, se podsaja (prazna mesta se izpolnjujejo s cepljenkami).

V starejših nasadih, ako so nastale „luknje“ (prazine) vsled zimskega mraza, poškodovanja z orodjem ali drugih vzrokov, bi bilo podsajanje s cepljenkami brezuspešno. Zategadelj se poslužujemo za izpolnjevanje teh „lukenj“ grobanja krepko rastočih sosednjih trt.

Od maternega trsa proti praznemu mestu (v bregu vodoravno na levo ali desno stran, v ravnici lahko na vse strani) se izkoplje jama do spodnjih ali glavnih korenin; trs se priveže, t. j. na lanskih reznikih, oziroma locnih se puste 2—4 rozge (1—2 za rezervno). Na nakopano in zrahljano dno jame se prirezani trs previdno položi, da se ne zlomi kak del trte. Ena rozga se napelje tja, kjer manjka trs, a druga se zaokroži nazaj, kjer je stala stara trta. Ako je potrebno, se pognoji trta, nakar se jama zagrebe.

Da je mogoče imeti grobanice v razvidnosti, se obesi etiketa s št. 1. na kol stare trte in s št. 2. na kol bivše „luknje“. Ta razvidnost se zabeleži v knjigo, da se more pregledati tu in tam njih razvoj.

Grobanje se izvršuje po trgatvi do zime in na spomlad, ko se je zemlja dovolj osušila, da je mogoče delati, pa do vegetacije. Pri jesenskem grobanju se cele rozge privežejo h kolu, osipljejo, spomladi odgrnejo ter obrežejo na rezničke; pri pomladanskem grobanju se pa sproti obrežejo na rezničke.

V drugem oziroma tretjem letu se obrežejo novo nastali trsi, ako so močne rozge, na 2—3 rezničke; sorte, katere se režejo na locen, v prvem in v drugem letu samo na en reznik, in od tretjega leta naprej na locen in reznik, ako imajo trsi dovolj močan les.

O priliki rezi v prvih letih se vrhnje korenine gladko odrežejo, kakor na cepljenem mestu trsa zlasti v mlajših nasadih, ker se razvijajo v obilni meri pod površjem zemlje vsled povoljnih pogojev (vlaga, zrak, hrana), osobito pa na mladih grobanicah.

Posledica neodstranitve vrhnjih korenin bi bila, da bi del trsa pod njimi propadel (strohnel). Takí trsi s plitvimi koreninami trpe poleti od vročine in suše, pozimi od mraza, vrhutega jih uničuje trtna uš.

Ako se pravilno groba, obdeluje in pravočasno gnoji, je dana možnost, da bodo zdržale grobanice tako dolgo, kakor zdrave nepogrobane trte dotičnega nasada.

V dokaz temu poročam iz lastnih dolgoletnihkušenj, da smo leta 1898. in pozneje, v večji meri pa leta 1911. (zimski mraz 1907.!) v 5 letnih in starejših nasadih izpolnjevali prazna mesta z grobanjem, koje trte prav dobro uspevajo in prav nič ne zaostajajo v rodovitnosti za drugimi zdravimi trtami istega nasada.

J. Blažević.

Izvoz vina iz Jugoslavije v Češkoslovaško

B. Skalický.

Že lansko leto sem bil od strani gospoda kmetijskega ministra poslan v Češkoslovaško republiko z nalogo, da proučim razmere na češkem vinskem trgu in ugotovim zapreke, ki se stavijo izvozu našega vina v Češkoslovaško na pot.

O priliki izleta jugoslovanskih kmetovalcev in kmetijskih strokovnjakov v Češkoslovaško republiko meseca maja l. 1921., sem sklical tudi dve konferenci, eno v Pragi in drugo v Brnu, kjer so imeli naši interesenti priliko, da se direktno razgovarjajo o tej važni zadevi s češkimi vinotržci in vinarскими strokovnjaki.

Povodom jugoslovensko-češkoslovenske trgovinske enquete, ki se je vršila o priliki letošnjega spomladnega vzorčnega velesejma meseca marca v Pragi, sem kot član enquete ponovno povdarjal potrebo izvoza naših vin v Češkoslovaško z ozirom na našo vinsko nadprodukcijo in z ozirom na situacijo našega vinskega trga v novi naši državi. Tam sem poudarjal, da je zamena proizvajalcev med obema zaveznikiškima državama za Jugoslavijo in Češkoslovaško, nujno potrebna, nakar se je že takrat češkoslovaški konzul v Splitu, dr. Herman, pritoževal, da se zabranjuje v Jugoslavijo uvoz češkega piva, ki ga posebno pogrešajo češki letoviščarji ob naši obali.

V svojem poročilu o proučevanju prilik za izvoz našega vina v Češkoslovaško lanskega leta, ki je bilo objavljeno v 12. številki „Kmetovalca“ iz l. 1921., sem navedel, da tvori glavno zapreko za izvoz našega vina v Češkoslovaško in da ovira našo konkurenčno zmožnost najbolj okolnost, da nimamo izvoznega kontingenta za vino.

Medtem, ko sta si francoska in italijanska vlada o priliki sklepanja trgovinske pogodbe s Češkoslovaško leta 1920. znali izposlovati izvozni kontingent po 100.000 hektolitrov navadnega vina, poleg nekaj desertnih in buletjskih vin, se naša tedanja vlada za to ni zanimala. Zato so za naša vina veljali splošni predpisi za uvoz vina v Češkoslovaško, to je, da je naš izvoznik moral kupiti eno tretjino uvožene količine vina domače proveniencie v Češkoslovaški, medtem ko tega italijanskemu in francoskemu uvozniku zbog te obveze prostega uvoznega kontingenta ni bilo potrebno.

Uvidevajoč čedalje hujšo stisko našega producenta, posebno v Dalmaciji, Vojvodini in zadnji čas tudi v Sloveniji, se je s hvalevredno vnemo gospod minister za kmetijstvo poprijel naloge, da ta pogrešek od strani prejšnje vlade popravi.

Po posredovanju našega poslanika v Pragi, dr. Vošnjaka, je dognal pripravljenost češkoslovaške vlade, da bi hotela tudi nam dovoliti enak uvozni kontingent vina kot Italijanom pod pogojem, da se olajša uvoz češkega piva v Jugoslavijo.

Proti temu so se seveda silno uprli veliki pivovar-narji, zlasti v Beogradu, ki so skušali to preprečiti.

Vključ močnemu pritisku teh gospodov na mero-lajne vladne faktorje, se je pa gospodu ministru za kmetijstvo vendarle posrečilo prepričati svoje kolege-ministre, da gre interes tisočev vinogradnikov nad interesom par pivovar-narjev in je dosegel sklep ministrskega sveta, da se smejo pričeti pogajanja z zastopniki Češkoslovaške na tej podlagi.

Češkoslovaška vlada je poslala svoje pooblašcene delegate v Beograd, ter so se pogajanja pričela 11. septembru t. l. v ministrstvu trgovine.

Pogajanja je vodil od naše strani z veliko spretnostjo načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Milan Todorović, v komisiji je pa bila zastopana glavna direkcija carine po ekspertu, inspektorju Kostu Simiću, parlament po narodnem poslancu dr. Vuletiću iz Vršča, kmetijsko ministrstvo pa po inspektorju ministrstva poljoprivrede Mljutinu Stojanoviću ter po podpisaneu. Od češke strani so bili delegati, oziroma eksperti, ministerialni svetnik ministrstva trgovine v Pragi dr. J. Kaufman, min. tajnik urada za inozemsko trgovino dr. J. Spaček, legacijski tajnik češkoslovaškega poslaništva v Beogradu dr. Fr. Černý, ministerialni tajnik kmetijskega ministrstva v Pragi Ant. Votruba, kot izvedenec v vinarstvu in pa Otokar E. Krofta, ravnatelj zveze čsl. pivovarjev kot ekspert iz pivovarništva.

Pogajanja niso šla tako gladko kakor se je mislilo in marsikateri trenutek med pogajanjem je bil zelo kritičen. Za naše vinogradnike in vinske trgovce je bila situacija zelo opasna. Ako bi se bila pogajanja razbila, bi se bilo bati, da se pri predstojećih trgovinskih pogajanjih z Madžarsko dovoli namesto nam, zahtevani kontingent Madžarom.

Končno se je posrečilo najti modus, po katerem smo prišli do cilja. Čehi so nam zvišali uvozni kontingent vina in mi smo jim dovolili znižanje carine na pivo za 20 odstotkov. Veliko zaslugu za to, da se je sporazum dosegel, imata gospoda ministra za kmetijstvo in za finance, ki sta, uvidevajoč nujno potrebo vinskega izvoza iz naše države, storila vse, kar se je dalo v okviru zakonov storiti, da se dogovor doseže.

Dne 14. septembra 1922. se je končno dosegel sporazum in se je redigiral dogovor, ki se je na to od strani delegatov obeh vlad 15. septembra 1922. podpisal.

Dogovor se glasi:

Člen 1. Češkoslovaška republika se zavezuje, da dovoli uvoz 150.000 hl vina v sodih in cisternah iz kraljevine SHS, kraljevina SHS se zavezuje, da dovoli enako uvoz 150.000 hl piva iz Češkoslovaške republike.

Člen 2. Obe pogojeni stranki se zavezujeta, da bosta odpremljali vse pošiljke vina, odnosno piva na svojih železnicah in drugih prometnih sredstvih z največjo brzino, ker gre za blago, ki je podvrženo pokvari.

Člen 3. Da se trgovina z zgoraj označenim blagom olajša in pospeši, zavezujeta se pogojeni stranki, da kar mogoče olajšata svoje carinsko postopanje in vse daljnje formalitete. V to svrhu bodo carinski in davčni uradi obeh pogojenih strank vzajemno priznavali državne žige na sodih, s kojimi se označuje litrova vsebina sodov, kakor tudi certifikate, analize o hektostopinjah, izdane po kompetentnih državnih uradih druge pogojene stranke.

Tu označeni certifikati, kakor tudi osvedočenje o provenienci blaga, bodo po enem izvodu priključena tovnim listom.

Člen 4. Tara na vsa vina, ki se izvozijo v sodih in cisternah iz kraljevine SHS v Češkoslovaško republiko, je določena po veljavnih zakonih. Pri uvozu piva iz Češkoslovaške republike v kraljevino SHS se bode pivo carinilo po odbitku 20% bruto teže.

Člen 5. Uradi, ki regulirajo trgovino z devizami v obeh pogojenih državah, bodo izdajali dovoznikom dovoljenja za nakup potrebnih deviz.

Člen 6. Legitimovanim izvoznikom vina iz kraljevine SHS v Češkoslovaško republiko se dovoljuje uvažati brez carine in kakršnokoli drugih davščin vzorce vina po pol litra od posameznih vrst vina.

Člen 7. določa, da je dogovor veljaven po ratifikaciji, ki se ima izvesti takoj, dalje da velja kontingent za dobo 12 mesecev in da se po izčrpanju istega od ene ali druge strani prično pogajanja za novi kontingent.

V zaključenem protokolu se določa:

1. da bo vlada kraljevine SHS češkoslov. trgov. ministrstvo obvestila, kako je razdelila izvozni kontingent vina;

2. da se v kontingent v členu 1. ne štejejo vino in pivo, ki gre preko države, oziroma vino, ki se uvažava v svrhu predelave, in njega produkti izvozijo. Tu so mišljena vina za destilacijo, šampanjca, desertna vina itd., ki se bodo izdelala iz naših vin v češkoslovaški republiki in zopet izvozila;

(Dalje prih.)

KMET. ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijski sinovi — v kmetijske šole.

Ako vprašamo kateregakoli veččaka, kako naj odpravimo današnjo druginjo, vsak nam odgovori: „Zvišajte produkcijo!“ Da, edino s povišanjem produkcije se da druginja resno in trajno odpraviti.

Ta naloga gre gotovo v prvi vrsti kmetovalcu, ki je prvi in glavni pridelovalec. On prideluje najvažnejše in najpotrebnejše snovi za vsakdanje življenje, to je živež in pa sirovine za obrt.

Ako bo znal kmetovalec z uporabo vseh modernih pripomočkov na svoji zemlji več pridelati nego sedaj, bo zamogel prodajati svoje pridelke ceneje, in ko se poceni živež, se morajo poceniti tudi vse druge potrebščine. To je gotovo vsakemu jasno.

Zato je važno, da si kmetovalec pridobi vse potrebne nauke, kako zamore iz svoje zemlje več pridobivati. Često slišimo izrek, da ima naša zemlja še mnogo zakladov, ki jih je treba dvigniti, pa to je resnica. Naša zemlja ni tako slaba, kakor se vobče misli. S pravilnim obdelovanjem, gnojenjem itd. se lahko pridelki na nji podvoje. Da je to res, nam kažejo vsakoletni gnojilni preizkusi na šolskem posestvu.

Da se pa zemljo temeljito izkoristi in pridelovanje pomnoži, se je treba seznaniti z vsemi modernimi nauki kmetijstva. Treba je vedeti, iz česa je zemlja sestavljena, kaj ji manjka do popolnosti, kako se jo mora obdelovati, katerih snovi se ji mora dovajati in v kakšni obliki, da se jo zboljša in privede do godnosti in večje rodovitnosti. Koliko se da na pr. doseči z umetnimi gnojili! Pa koliko je gospodarjev, ki znajo umetna gnojila res pravilno in gospodarsko uporabljati?! Velike važnosti je za kmetovalca rastlinarstvo. Bistvo rastlin, njih življenje, pogojev, ki pospešujejo rastlinsko produkcijo itd. Največje važnosti je dalje umna živinoreja. Umen kmetovalec mora vedeti, kako je živalsko telo sestavljeno, kako deluje njegova posamezni organi, mora vedeti, katerih snovi potrebuje to telo in v katerih krmilih se na najboljši in najracionalnejši način živalskemu telesu dovajajo. Silno važni so nauki živinozdravstva, nauki o plemenitvi, o odbiranju in vzgajanju plemenskih živali itd. Na stotine takih potrebnih nauk, ki jih napreden kmetovalec mora znati, bi lahko navedel.

Pa kje naj si tako potrebno znanje kmetovalec v zadostni meri pridobi? Edinole v kmetijski šoli. Malo je starejših kmetovalcev-gospodarjev, ki so imeli priliko sami se šolati v kmetijskih šolah. Nihče od njih pa gotovo ne zamudi dati tudi svojega sina, bodočega gospodarja,

v kmetijsko šolo. Vsaj je na lastnih ramah skusil, koliko mu je koristila kmetijska šola.

Pa žal imamo med kmetovalci samimi še vedno mnogo starokopitnežev, ki so nasprotniki kmetijskega šolstva. Najbolj je temu krivo starokopitno naziranje mnogih kmetovalcev, da se kmetu ni treba učiti drugega, kakor delati z rokami. Da je to naziranje napačno, o tem ni treba izgubljeni besed! Svet strašno hitro napreduje na vseh straneh. Ali naj kmetijstvo zaostaja? Ne in ne sme, drugače mora propasti. Zato se vsi poklicani činitelji trudijo, da napreduje tudi kmetijska veda in z njenimi izkušnjami se okoristiti, je naloga praktičnega kmetovalca in edino v tem je njegov spas.

Gotovo je, da preden preteče trideset let, bo imel obstanek le tisti gospodar, ki bo imel zadostno strokovno izobrazbo. To bi morali predvsem uvaževati očetje-gospodarji večjih in srednjih kmetij, ki bi morali v lastno korist za to skrbeti, da dobe njih sinovi-nasledniki zadostno strokovno izobrazbo v kmetijski šoli.

Morda ni več daleč čas, ko bo zakonodaja zahtevala tudi za kmetijske gospodarje strokovno usposobljenost.

Mnogi gospodar bi dal morda sina v kmetijsko šolo, a 15 let je čakal, da fant dorase, da mu bo malo pomagal pri gospodarstvu, pa zdaj naj ga da za eno leto z doma in naj morda še za to plačuje. To mu je odveč.

Tudi tisti gospodarji nimajo prav, ker so presebični. Morda res pogrešajo sina eno leto nekoliko težko pri gospodarstvu, a pri dobri volji se da to vse urediti. Pomislijo naj ti očetje, da jim bo sin s primerno strokovno izobrazbo potem pri gospodarstvu tembolj koristil in daleč pokrtil vse stroške šolanja.

Pomislijo naj, da dajo s to izobrazbo svojemu sinu najboljšo doto, iz katere bo črpal vse življenje.

Zato: kmetijski sinovi, bodoči gospodarji, vsi v kmetijske šole!

B. Skalický, Grm.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Podrobna navodila k vprašanjem glej l. številko.

Vprašanje 108. Kako se pripravi češplje za kuhanje žganja (slivovke)? (Odgovor na več došlih vprašanj.)

Odgovor: Ker nas je letos Bog obdaril s precej dobro sadno letino, je postalo vprašanje, kako uporabiti to sadje v trpežni obliki, jako važno. Imamo pa letos jako slabo vreme za sušenje sadja in zato se je veliko kmetovalcev in sadjerejcev odločilo, da večino koščičastega sadja izkuhajo v žganje. Ta izdelek je tržno blago, ki lahko čaka mesec in mesece v kleti, ne da bi na kakovosti svojo vrednost izgubilo. Pozdravljati bi bilo tudi letos to uporabo preobilnega sadja, ako bi tega kmetijsko-obrtnega izdelka preveč ne spili in zaužili ravno naši domači ljudje. Zato se na tem mestu opozarja vse one kmetovalce, ki bodo kuhali letos žganje na veliko, da skušajo potom dobrih kupčijskih zvez spraviti vse preobilno žganje v denar in s tem podpreti svoje kmetije, na drugi strani pa sebe obvarovati žalostnih posledic zaužitega alkohola. — Ako hočete izkuhati okusno in močno slivovko, morate pustiti češplje močno dozoreti. Čimbolj so iste sladke, tem več bo žganja in tem boljše bo. Take češplje se cele natrosijo do roba v velike po koncu stoječe sode, katerim se lahko vzame zgornje dno vun. Nekateri žganjekuharji dobro stolčejo ali zmeljejo češplje s koščicami vred, tako da ima potem žganje poseben in prijeten okus. Ko ste dobro napolnili sod, pritrdite zgornje dno zopet v sod, da nima zunanji zrak dostopa do češpelj. Alkoholčno vrenje, pri katerem se sadni sladkor potom gliciv pretvarja v alkohol, napreduje jako počasi. V gotovih primerih, posebno kadar je hladno vreme, konča tako vrenje šele pozno spomladi, ki pa ne vpliva na kakovost žganja. Ako hočete pospešiti vrenje,

tedaj stolčite češplje, jih večkrat v sodu z lesenim kolom premešajte in skrbite, da bo klet dovolj gorka. Ko se nabere na vrhu tekočina in češplje utonijo, je končano vrenje. Nato takoj pričnite s kuhanjem te brozge. Kuha se jo v znanih bakrenih kotlih in je potrebno, da ima oni, ki žge slivovko, večletno prakso v tej stroki.

P—j.

Vprašanje 109. V občini P. je navada, da pasejo po košnji otave vsi posestniki iz domače in celo sosednjih občin križem ne glede na to, kdo je lastnik travnika, pa tudi taki, ki v občini sploh nimajo travnikov. Ta navada je stara približno 25—30 let. Domači posestniki niti ne pridejo do paše, ker jim poprej popasejo posestniki iz sosednjih občin vse travnike. Ali se lahko ta križem paša prepove? (K. p. v P.)

Odgovor: V zmislu § 43. ces. pat. z dne 5. julija 1853. drž. zak. št. 130, o uredbi in odkupu pravic do dobivanja lesa, paše in gozdnih pridelkov se pašne pravice na tujem svetu, odkar je bil ta zakon objavljen (t. j. od 14. julija 1854.), ne morejo več priposestvovati, marveč se morejo pridobiti le na podlagi pismene pogodbe, oporoke ali razzodbe, izrečene povodom delitve skupnih zemljišč po agrarnih oblastih, in še to le pod pogojem, da to dovolijo poklicane oblasti. Kdor se sklicuje na priposestvovanje služnostne pravice paše na tujem svetu, mora torej dokazati, da jo je izvrševal od l. 1824. kot svojo pravico (ne samo na prošnjno), javno (ne skrivaj) in brez nasilja. V predležem primeru obstoja glasom vprašanja navada „križem-paše“ šele 25—30 let in vsled tega dokaz priposestvovanja ne more uspeti, če je ta navedba točna. Preostaja torej le še možnost, da obstojajo pismene pogodbe ali razzodbe, ki bi upravičevale „križem-pašo“. Ako tudi teh ni, oziroma ako ta ali oni posamezni posestnik ne more dokazati takega pravnega naslova, potem prepove lahko pašo vsak posamezni lastnik na svojih travnikih. Kdor bi se ne uklonil tej prepovedi in bi vkljub temu nagnal svojo živino na travnik, ga lahko lastnik dotičnega travnika toži, in sicer ima na izbiro dve tožbi, tožbo zaradi motenja posesti in tožbo na priznanje, da nasprotniku ne pristoja nikaka služnostna pravica paše. Le druga vede do končne rešitve spora. Nasprotno pa lahko naperi tudi nasprotnik tožbo proti lastnikom oz. lastnikom dotičnih travnikov zaradi priznanje služnostne pravice paše, ki jo bo pa v našem primeru lahko odbiti, ako ne obstojajo nobene tozadevne pogodbe ali razzodbe, ker bi moral tožnik dokazati priposestvovanje potom izvrševanja paše od l. 1824.

Dr. Spiller Muys.

Vprašanje 110. Na moji bolj lapornati zemlji je popolno opešala večletna lucerna. Spomladi nameravam na to njivo sejati ječmen ali oves in jo potem zopet obsejati z deteljo ali pa travno mešanico. Kaj mi priporočate sejati po lucerni in s katerimi umetnimi gnojili naj gnojim? (M. M. v K.)

Odgovor: Lucerna vztraja v dobrih legah 6—10 let, potem pa opeša. Zopet jo sejati na isti prostor poprej nego po 5—6 letih, Vam odločno odsvetujemo, ker Vam ne bo uspela. V tem primeru Vam priporočamo, da njivo jeseni pognojite s 350 kg kajnita in 250 kg Tomasove žlindre na en oral posetvene ploskve. Obe gnojili lahko zmešate in jih skupno raztrosite po njivi, katero potem takoj plitvo preorjite. Spomladi obsadite njivo s krompirjem, kateri Vam bo jako hvaležen že za malenkostno gnojenje s hlevskim gnojem. Na ta način ste pripravili zemljo godno in plevela prosto za setev travnih semen, ki jo izvršite meseca aprila ali maja l. 1924. Natančna navodila za setev travnih mešanic lahko dobite v knjigi: Weinzierl-Turk: „O sestavljanju in setvi travnih mešanic“. Ta knjiga se dobi pri Kmetijski družbi po 10 K za kos.

P—j.

Vprašanje 111. Letošnje spomlad sem napravil gnojnično jamo in se mi je nabralo precej gnojnice. Ali priporočate že sedaj v jeseni pognojiti travnike z gnojnico? (A. M. v L.)

Odgovor: Gnojnica, ki obstoja iz tekočih živalskih odpadkov, deževnice in izpranih rastlinskih redilnih snovi hlevskega gnoja, je izvrsten gnoj za travnike. Posebno prija gnojnica travam, ker je bogata na dušiku in kaliju, dočim uspevajo detelje po njej precej slabo, ker ima v sebi premalo fosforove kisline. Zato je potrebno, da gnojite travnikom še posebej s Tomasovo žlindro ali pa s superfosfatom. Ker so v gnojnici že povečini raztopljeni rastlinske hranilne snovi, jih morejo rastline takoj vsrkavati, zato deluje hitro. Iz tega vzroka jo je voziti na travnike **le spomladi**, ko prične trava zeleneti. Najbolje je za to delo izbrati deževne dneve, da se gnojnica razredči z deževnico, ker je večkrat premočna in bi znala travam škodovati. **P—j.**

Vprašanje 112. Pri nas dela pri žitu (pšenici in ovsu) vesplošno ogromno škodo takozvana rja. Ali je vzrok tej bolezni samo češminovo grmovje, ki rase v velikih množinah po mejah in gričih? **Kako naj se zatira žitna rja?** (M. S. v K.)

Odgovor: Žitno rjo povzročajo majhne glivice, katere izsesavajo rastlinske stanice, tako da prične napadena rastlina liirati in se naposled popolnoma posuši. Žitna rja nastopa v treh različnih vrstah. Najbolj nevarna in bržkone tudi pri Vas razširjena je progasta žitna rja, ki napada pšenico, rž, oves in ječmen. Pokaže se na zelenem listju in klasju v obliki majhnih rdečkastih lis; pozneje se pa opazijo črne pike na slami. Tako napadeno žito ima drobno in medlo zrnje, slama je slaba in se za krmiljenje živini ne priporoča. Izvir žitne rje je vsekako pripisovati češminu. V zgodnji spomladi lahko cpazite na spodnji strani češminovega listja rdečkasto-rumene pege. Pri natančnem ogledu teh vidite, da so te pege pokrite s prahom, ki ni ničesar drugega, kakor žitna rja. Za okuženje žita s to boleznijo že zadostuje, da se prenese le nekaj teh trosov rje na žito. Pri zadostni vlažnosti se ta bolezen čudovito hitro razširi po vsej njivi. Zato nastopa žitna rja najrajša po vlažnih nizkih legah. Boj proti žitni rji je jako težaven, ker nimamo neposrednih sredstev za pobiranje te bolezni. V obrambo priporočamo sledeče: 1. Temeljito zatiranje češmina, ga-beza, volovskega jezika in krhlike. To so rastline, od koder se bolezen razširja. 2. Gnojenje s Tomasovo žlindro ali superfosfatom prepreči znatni razvoj te bolezni. 3. Priskrbeti ali pa si vzgojiti take žitne vrste, ki so manj občutljive rji. V tem ziru je delati poskušnje, in sicer s popolnoma dozorelim žitom in nepregostim sejaniem. 4. Pri zgodnjih setvah ozimnega ali pa jarega žita nastopa ta bolezen milejše; težje pri pozno izvršenih setvah. 5. Po Belokrajini in Hrvatskem preprečujejo razmnoževanje rje baje z dobrim uspehom na ta način, da o sv. Vidu ko ta bolezen nastopa, drsajo v jutrajnjih urah napeto vrv po bilkah tako, da se to pregiblje in stresa. Na ta način odpada obila rosa, ki vsled svoje vlage povzroča hitro razmnoževanje žitne rje. **P—j.**

Vprašanje 113. Z zavarovalno družbo zoper požar sem pred dobrim pol letom sklenil pogodbo za deset let. Ta družba pa mi še do danes ni poslala zavarovalne police in me ni terjala za premije. Poprej pa že eno leto nisem plačal premije, pa tudi za ta zaostanek me družba ni terjala. Stara pogodba teče do oktobra t. l. Prosim pojasnila, ali je za varovalna po-tej družbi upravičen, zavarovati svoja poslopja pri kaki drugi zavarovalnici? (A. K. v R.)

Odgovor: Če ste z zavarovalno družbo sklenili pogodbo zavarovanja proti požaru za deset let, potem postane ta pogodba veljavna, ko vplačate prvo premijo. Če Vas pa zavarovalna družba dosedaj ni terjala za premijo ter Vam ni doposlala police, potem je Vaša dolžnost, družbo na to opozoriti. Mogoče je, da je agent družbe, s katerim ste sklenili pogodbo, zanemaril svojo dolžnost ter pogodbe ni naznanil družbi, kar pa ta ne more vedeti. Če Vas doleti kaka nesreča vsled požara,

potem boste sami morali nositi posledice svoje malomarnosti, medtem ko družbe ne bo zadela nikaka krivda. V Vašem interesu je torej, da se pri zavarovalnici pobrigate za to, da plačate premijo po pogodbi in dobite zavarovalno polico v roke. Če pa družba ničesar ne ve o pogodbi, ki ste jo Vi sklenili z njenim zastopnikom, potem se lahko zavarujete pri kaki drugi zavarovalnici.

NOVE NAREDBE.

Dovolitev paše in pridobivanja trave in stelje po gozdih. Na poziv ministrstva za šume in rudnike z dne 2. septembra 1922., št. 24.282., razglša direkcija šum v Ljubljani sledeče:

Vsled hude suše dovoljuje se v državnih gozdovih in v gozdovih pod državno upravo paša ter pridobivanje trave in stelje do one skrajne meje, ki jo dopuščajo interesi pogozdovanja in varstva mladih nasadov.

Vabijo pa se tudi vsi zasebni lastniki gozdov, da letos izjemoma dovolijo živinorejcem ali brezplačno ali proti zmerni odškodnini grabljenje listja po svojih gozdih, v kolikor ga sami ne potrebujejo v svrhu naprave zadostne nastelje.

Razentega naj gozdni posestniki sedaj jeseni ali brezplačno ali proti primernemu plačilu dovolijo pašnjo in izkorščanje trave po gozdih — seveda le tam, kjer bi to gozdoreji ne škodovalo in kjer se to sme iz gozdnopolijskih ozirov dopustiti, — da bo živinorejcem mogoče čim dalje vzdrževati živino na prostem, s čemur se bo pripravljena krma ohranila za zimske mesece.

Samoobsebi se razume, da se živinorejci pri tem morajo ravnati po navodilih, danih jim od strani posestnikov in gozdarskih organov ter upoštevati gozdnopolijske predpise. Posebno bo paziti na to, da se ne napravi nikakšnih ognjev v območju gozdov.

Prestopki, kakotudi morebitne zlorabe bodo po političnih oblastih najstrožje kaznovani.

Pobiranje trošarine na žganje. Kuhanje žganja proti plačilu trošarine se izza 1. septembra t. l. ne prijavlja več pri davčnih uradih, temveč edinole pri oddelkih finančne kontrole. Izza 1. septembra sprejemajo davčni uradi le prijave za kuhanje žganja v onih žganjarnah, kjer imajo posebno dovoljenje, da plačujejo trošarino za prijavljeno kuhanje žganja šele dva meseca po prijavljenju. Kuhanje žganja se mora prijaviti vedno pri onem oddelku finančne kontrole, v katerem okolišu se bo žganje kuhalo. Prijava se mora vložiti redoma vsaj 48 ur pred pričetkom kuhanja, vendar sme starejšina oddelka finančne kontrole, ako dopušča kontrola, ta rok primerno skrajšati. Trošarina se vplača s pošto položnico, ki jo brezplačno izda oddelek finančne kontrole, pri najbližjem poštnem uradu. Tiskovine za prijave se dobivajo pri oddelku finančne kontrole proti povrnitvi nabavne cene po 50 para za polo.

Taksa za vozove na vzmeteh.

Generalna direkcija posrednih davkov je vsled tega, ker se je navzlic dosedanjim pojasnilom pogrešno uporabljala predpis tar. post. 100. taksne tarife in člena 49. taksnega in pristojbinskega pravilnika glede pobiranja takse na vozove na vzmeteh, izdala še sledeča pojasnila (gl. Ur. list št. 96., str. 644.)

Tarifna postavka 100. določa pobiranje dveh vrst taks, in sicer:

1. takso za prijavo avtomobilov, fijakerskih voz, voz na vzmeteh in biciklov; in

2. takso za uporabo avtomobilov in fijakerskih voz.

Ker so vozovi na vzmeteh po konstrukciji lahko ali običajni (navadni) vozovi na vzmeteh ali pa polfijakerski vozovi, je od tega tudi zavisno pobiranje takse: Pobirati se mora v

prvem primeru (navadni vozovi na vzmeteh) samo prijavna taksa, v drugem primeru (polijakerski voz) pa prijavna in letna taksa.

Če so vozovi na vzmeteh samo navadni vozovi na vzmeteh, a niso polijakerski vozovi (kar z redkimi izjemami prevladuje), pa pripadajo kmetovalcem in jih uporabljajo kmetovalci — poleg svojih osebnih voženj — redno tudi za prevažanje lastnih kmetijskih proizvodov: mleka, sira in drugih potrebščin, se ne plačuje za taka vozila niti prijavna taksa po določili točke 1. člena 49. taksnega in pristojbinskega pravilnika.

Potemtakem se mora plačati za vozove na vzmeteh, ki niso polijakerski vozovi, samo prijavna taksa; če pa pripadajo taki vozovi kmetovalcem in jih ti redno uporabljajo tudi za prevažanje svojih kmetijskih proizvodov, se ne plačuje nobena taksa.

Za vozove na vzmeteh, ki so po konstrukciji polijakerski vozovi, se mora plačati tako prijavna kakortudi letna taksa. Prijavna taksa se mora plačati v vsakem primeru brez izjeme; za plačilo letne takse pa veljajo samo izjeme po točki 3. člena 49. taksnega in pristojbinskega pravilnika.

Vozovi brez vzmeti niso zavezani niti prijavni niti letni taksi iz tarifne postavke 100. taksne tarife.

To se da kmetovalcem v vednost, da bodo znali presoditi, če se jim vozila pravilno zadačijo.

KMETIJSKE NOVICE

Nekaj plemenskih merjaškov v bližini Ptuja v starosti 5 mesecev, dobrega pokolenja, je še na razpolago. Kmetijske podružnice, ki jih želijo po znižani ceni, naj se takoj prijavijo pri Kmetijski družbi, da se jim pošlje Zavezno pismo v podpis.

Mesto upravnika na kmet. šoli na Grmu. Razpisano je mesto upravnika v činu poduradnika na drž. kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. Podrobnosti so razvidne iz razpisa v „Uradnem listu“.

† **Alojzij Bratina.** Umrli je 26. avgusta t. l. opravnik državne kmetijske šole na Grmu, Alojzij Bratina. Rajnik je bil goriški Slovenec in je bil absolvent slovenske kmetijske šole v Gorici. Služboval je poprej v Dalmaciji in od l. 1903. na Grmu. Bil je dober strokovnjak in zvest uslužbenec. Čast njegovemu spominu!

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno pošlejo vabila in spored občnim zborom Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem moralo biti občni zbori podružnic 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa. Vabila je poslati najmanj 10 dni pred izidom „Kmetovalca“.

Za volitev podružničnih zastopnikov za družbeni občni zbor je merodajen § 31., točka 6., po kateri se število udov, ki je merodajno za volitev zastopnikov, ravna po številu onih podružničnih udov, ki so svojo udnino plačali do 31. marca tistega leta, ko je družbeni občni zbor sklican. Če se pa družbeni občni zbor skliče pred 31. marcem, tedaj je merodajno število udov, ki so plačali svojo udnino do dneva, ko se je ta občni zbor sklical. Volitev delegatov pri tistih podružnicah, pri katerih niso še vsi udje plačali udnine do podružničnega zbora, ki se vrši pred 31. marcem, je torej brez pomena.

Beunje pri Cerkljici, v sredo, 1. novembra 1922. ob enajstih dopoldne v novi šoli;

Bohinjska Bistrica, v nedeljo, 15. oktobra 1922. ob treh popoldne v občinski pisarni;

Dolnji Logatec, v nedeljo, 15. oktobra 1922. ob polenajstih dopoldne v „Društvenem domu“;

Kostanjevica, v nedeljo, 15. oktobra 1922. ob osmih zjutraj v „Društveni dvorani“;

Sv. Trojica nad Cerkljico, v nedeljo, 15. oktobra 1922. ob eni uri popoldne v gostilni Alojzija Petriča v Šivčah;

Slivnica - Sv. Štefan - Žusem, v nedeljo, 15. oktobra 1922. ob polštirih popoldne pri Martinu Johanu na Drobinskem;

Šmihel in okolica, v nedeljo, 22. oktobra ob poldevetih dopoldne v Mozirju v šoli;

Št. Jernej na Dolenjskem, v nedeljo, 15. oktobra 1922. ob polosmih zjutraj v prostorih Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju;

Št. Janž na Dolenjskem, v nedeljo, 15. oktobra 1922. po prvi sv. maši v občinski pisarni;

Trebnje, v nedeljo, 22. oktobra 1922. ob osmih zjutraj v hiši načelnika.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

KMETIJSKE DRUŽBE ZA SLOVENIJO,

ki bo v sredo, 8. novembra 1922. ob desetih dopoldne v dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani.

SPORED:

1. Poročilo predsedništva.
2. Poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1921.
3. Predložitev družbenega obračuna za l. 1921. in proračuna za l. 1923.
4. Določitev udnine za l. 1923.
5. Volitev udov glavnega odbora v zmislu § 18. družbenih pravil, ki so bili izžrebani, odnosno so prostovoljno izstopili, ki se pa zopet lahko volijo:
  - a) dva uda predsedništva, in sicer namesto prostovoljno izstopivšega predsednika g. Gustava Pirca, za katerega je izvršiti volitev za ostalo poslovno dobo, in namesto izžrebanega podpredsednika g. Ivana Pipana;
  - b) šest odbornikov za tri leta namesto izžrebanih, in sicer: za bivšo Štajersko gg.: Franc Černe, Jakob Jan, Mihael Brenčič, in za bivšo Kranjsko: Franc Črnagoj, Anton Meden, in Ivan Štrumbelj.

Predsedništvo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Gustav Pirc l. r.
predsednik.

Določila pravil Kmetijske družbe za Slovenijo glede družbenih občnih zborov.

Občni zbori so pristopni edinole zastopnikom podružnic izvoljenih v zmislu § 31., glavnim odbornikom, družbenim uradnikom, ki jih glavni odbor določi, in poročevalcem listov. Razen teh imajo k občnim zborom pristop od glavnega odbora povabljeni dostojanstveniki in zastopniki gospodarskih korporacij.

Občnemu zboru predseduje predsednik ali njegov namestnik (§ 19).

Da je občni zbor sklepčen, je treba, da je zastopana najmanj četrtina vseh podružnic pri čemer je smatrati podružnico zastopano, če je navzoč vsaj en njen zastopnik. Če občni zbor ni sklepčen, tedaj je razpisati najdalje v šestih tednih nov občni zbor, s tem pristavkom, da bo ta zbor smel pri vsakem številu zastopnikov podružnic sklepati o vseh predmetih, ki so bili na prejšnjem dnevnem redu.

Na družbenih občnih zborih imajo pravico glasovati le v zmislu § 31. pravilno izvoljeni zastopniki podružnic ter vsi udje glavnega odbora.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto. Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Izdati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 400 D, na 1/4 strani 200 D, na 1/8 strani 100 D, na 1/16 strani 65 D, na 1/32 strani 35 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 parov, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 18 Ljubljana, 30. septembra 1922. Letnik XXXIX.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Živinorejci! Pozor!

Kmetijska družba oddaja sladko seno po približno 9 K kg franko vsaka železniška postaja Slovenije v celih vagonih. Naročila je takoj doposlati družbi. — Slama je že oddana.

Semenska pšenica je dospela in se oddaja v vrečah po 80 kg po Din 7.50 za kg z vrečami vred.

Semena:

Ajda, črna in siva, čiščeča po Din 5.— za kg. Vreče se računajo posebej.

Grahova, zimska, mešana z ječmenom ali ržjo, po Din 6:25 za kg brez vreč.

V zalogi so naslednje semenske trave:

brezpredenični mačji rep	14.—	Din za kg
pasja trava	20.—	" " "
laška ljujka	11.—	" " "
prvovrstna travniška mešanica	12.—	" " "

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Kajnit, 12—14%, po Din 70:— za 100 kg.

Kaljeva sol, 42%, je zopet v zalogi po Din 140.— za 100 kg.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosf. kisline po 190 Din 100 kilogramov z vrečami.

Kostna zdrobna moka z 5% dušika in 20% skupne fosforove kisline po 185 din sto kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po 150 dinarjev sto kilogramov.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po 150 din. sto kilogramov.

Thomasova žindra pride v kratkem.

Krmila:

Osušeni zrezki sladkorne pese po Din. 4.— za kilogram z vrečami vred.

Poklajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 6.— kilogram, v manjših množinah po Din 7.— kilogram.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg Din 8.— za kg, na drobno Din 8.50 za kg.

Riževi otrobi, vsebujoči 17% beljakovin in maščobe, tedaj enakovredne pšeničnim otrobom po 1.90 Din za 1 kg z vrečami.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Antiklor (gl. salojdin).

Drevesne škroplilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Modra galica, 98/99% po Din 12.— za kg.

Gumijevе cevi po Din 15.— za meter

Gumijevе plošče (sklopke) za trtne škropilnice po Din 7:50 komad.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).

Petrofenol, sredstvo zoper krvavo uš, po 12:50 Din 1 kg v posodi kupca.

Salojidin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po 7 Din za 1 kg.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnici po 5 kg 35 Din brez poštine.

Urania zelenilo je došlo in se oddaja v tablah po Din 9.— za komad.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40.— brez poštine.

Žveplalniki, ročni po 70.— Din za komad.

Žveplovi trakovi na juti za žvepljanje sodov, najboljši, brez arzena po 7 Din kilogram, na azbestu po 11 Din kilogram.

Zelatina za čiščenje vina po 45 Din kilogram.

Zveplo, dvojno rafinirano, superventilirano, 85—95 Chancel, 90/100% finosti, v vrečah po 50 kg po Din 4.—, manjše množine po Din 4:50 za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Antiavit v varstvo setev pšenice, turšice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnih po osminko kilograma za 10 Din, 50 gramov za 6:25 dinarjev.

Rogaški brusni kamni po Din 2.— za komad.—

Uspulum, sredstvo za razkuženje semena, v zaklopnih po ¼ kg po Din 35.— za komad.

Vsako konjerejec in kovač mora imeti knjigo „Podkovstvo“, pouk kovačem in konjerejcem, ki jo je spisal živinozdravnik Lovro Tepina. V njej je dobiti vsa potrebna navodila kako ravnati s kopiti in kako morajo kovači umno podkovati konje in vole. Knjiga se dobi pri Kmetijski družbi in stane 45 K.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:

Mlatilnice, za ročni in gepeljni pogon po, Din 2200.— za komad.

Stamoreznice, po Din 1700.— za komad.

Plužni trupi AW 5 po Din 225.—

Branje, V a po Din 455.— za komad.

Vinogradniški plugi od Din 205.— do 370 za komad.

Ročni okopovalniki po Din 280.—

Travniske brane, 47 kg A 2 po Din 500.— komad I A 3 57 kg po Din 600.—; B 2 55 kg po Din 600.— komad.

Univerzalni plugi D 8 MN po Din 700.— za komad.

Obračalni plugi UW 7 po Din 700.— za komad.

Obračalni plugi UW 9 po Din 800 za komad.

Podzemni plugi po Din 400.— za komad.

Lemeži za plug D 8 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug D 7 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug UW 7 po Din 50.— za par.

Plazi (Sohten) za pluge po Din 10.— za komad.

Posnemalni Jublica za 50 l po Din 625.—; za 75 l po Din 700.—; 100 l po Din 1250.—; 125 l po Din 1300.—; 150 l po Din 1500.— komad.

Stroji za izdelavo surovega masla C Gr 3 po Din 500.— komad.

Pojudno navodilo za merjenje lesa,

II. izdaja, sestavil inž. A. Šivic.

Kmetijska družba za Slovenijo je založila drugo, predelano izdajo leta 1914. izdanega, že popolnoma razprodanega XIV. zvezka „Kmetijske knjižnice“, ki nosi gori označeni naslov.

Knjižica obsega navodila, kako se izračuni telesnina debel posekanega in rastočega, stoječega drevja ter celih gozdov, kakortudi obtesanega in razžaganega lesa. Pridejane so vse za tako izračunanje potrebne tabele.

Gozdni posestnik se pouči, kako se določa prirastek v gozdu, izračuni prostornina lesa v ogljarskih kopah ter kubična mera drva. V knjižici so tabele za primerjavo nove dolžinske, ploskovne in kubične mere s staro.

Navodilo je namenjeno predvsem kmečkim gozdnim posestnikom, dalje gojencem kmetijskih šol, gospodarskim odborom za skupna gozdna posestva, zadrugam, upraviteljem cerkvenih in župnih nadarbin, cenilcem in drugim, ki se za stvar zanimajo.

Cena broširani knjižici pri Kmetijski družbi v Ljubljani je 10 dinarjev.

Pozor gospodari na životinjske bolesi!

Svakoga prolječa pojavlja se **svinjska rudečica**, vranični prisad i mnoge druge zarazne bolesi medju domačim životinjama. Gospodari treba da budu na oprezu i da provedu cijepljenje još prije nego izgube koji komad, jer su svinje i goveda skupa a trošak za cijepljenje je razmjerno malen. U našoj državi priredjuje sada cjepljiva Jugoslavenski serum zavod u Zagrebu. Ako gospodari trebaju upute, neka se obrate na taj zavod.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v denarju ali znamkah najmanj na skupaj Din. 5.— sicer se naznanila ne objavijo. Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Brinje

staro, rudeče po K 5.— in K 8.—, staro istrsko po K 14.—, novo hrvatsko po K 12.— nudi tvrdka I. KNEZ v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1.

5000 komadov kolov

hrastovih ali kostanjevih, 3 metre dolgih, klanih ali okroglih se kupi. Na zahtevo se da v znamenju ca. 1000 kg sladkega sena za govedo, v Trški gori pri Novem mestu. Pomdne na A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta.

Prodám

kompletno prešo s svečo (Spindelpresse), še skoro novo. Rudolf Wibmer, Prešernova ul. 7, Ptuj.

Vrtnarski učencem

ki ima veselje do vrtnarstva in zna tudi pisati, se takol sprejme pri AL. Korsika, Bleiweisova cesta ali Vrtača št. 3 v Ljubljani.

Pravo domače platno

za rjine in perilo, lastni ročni izdelek, ima v zalogi tkalnica „Krosna“ v Ljubljani na Zrinskih cesti 6. Na zahtevo pošilja vzorce. Kupi trpežno blago, da kaj prištediš!

Mlinski valj (Walze)

dvoen (doppelt) 35x21 cm. (Tovarna Ganz) v obratu in v dobrem stanju se prodaja zaradi nabave večjega. Poizve se v gostilni Hedžet, Veržej pri Ljutomeru.

Zamenjam kravo,

ki bo imela teleta začetkom februarja prihodnjega leta za talovo, ki bi bila za ubiti. Razlika na teži se po dogovoru doplača. Franc Valant, Bodešče, pošta B'ed.

Cepljene trte

različnih vrst na podlagi rip. Portalis in tudi vkojenjene bele šmarnice prodaja Franc Zelenko, posestnik in trtničar, Bucmanci, Sv. Tomaž pri Ormožu. Cena po dogovoru. Za odgovor priložite znamke.

Šmarnica

izhobljana, ima veliko in sočno grozdje. Novost. Zahtevajte natančno pojasnilo od Trsnica „Vrbanjak“, St. III pri Velenju.

Prodám že rabljeno štiskalnico

za sadje (prešo). Cena 3000 K. Vinko Halner, Zabnica št. 59, pošta Skofja Loka, Gorenjsko.

3 plemenske bike

pjncravske pasme, v starosti 15—17 mesecev, ima na prodaj graščina Križ pri Kamniku.

Vreče

vseh vrst in velikosti kupuje in prodaja Albin Turk, Ljubljana, Prešernova ulica št. 48.

Semena

vseh vrst priporočila Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. — Zahtevajte cenovnik!

Ržene rožičke

(Mutterkorn), sušeno lekovito bilje i cveče i dr. kupuje i plača najvišu ceno trgovina s semenom Ima Vladislavljevič, Beograd.

ANDREJ OSET — Maribor

Aleksandrova cesta 57. — Telefon št. 88. trgovina sena, slame, krompirja, fižola, z drvim žitom in drugimi deželnimi pridelki. Brzjavljavi: Andrej Oset, Maribor.

Inkarnat deteljo

prilporeča tvrdka Sever & Ko., Ljubljana.

Ponudite

fižol, orehe, jabolka z navedbo množine, vrste in cene na tvrdko Albin Turk, Ljubljana, Prešernova ulica št. 48.

Prodaj

stroj za izdelovanje cementne in llovnate zidne opeke; izdeluje po 4 komade naenkrat. — Franc Berlič, Zapuže št. 3, p. št. Vid nad Ljubljano.

Imam naprodaj

par odsluženih žrebcev, dobrih za vsako delo in težko vožnjo. Sevrin Rozman, Zg. Otok, p. Radovljica.

Vosek in voščine

kupuje po najvišji ceni M. Schmiedholer, Crna pri Prevaljah.

Pozor vinogradniki!

Prilporečam moje v „zeleno-cepiljeno“ trite na dvoletni podlagi, prav dobro vzraščene in vkoreninjene, tudi manjšo množino v „suho cepiljenih“ vkoreninjenih trti, večjo množino vkoreninjenih divjakov in ključev ameriških trti. Johann Saric, vinarsko-sadlarski strokovnjak in trtničar, Beočin (Srjem). — Ceniki v hrvaškem, srbskem in nemškem jeziku brezplačno.

Proda se

večja množina praznih sodov v velikosti nad 500 l. A. Traun, Ljubljana Bleiweisova cesta št. 20.

Prodaj

lepega, 13 mesecev starega bika, domače sivo-črne barve in kobilo, staro 3 in pol leta z 3 mesece starim žrebcom, široke simodolske pasme. Kobila vozi sama ali s parom in je garantirano-dobra za težko vožnjo in zdrava. Jakob Truden, Kozaršče, p. Stari trg pri Ložu.

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo vabi na

XIV. redni občni zbor

ki se vrši

v četrtek 26. oktobra 1922. ob 10. uri dopoldne v Zvezini pisarni v Ljubljani, Janez Trdinova ulica št. 8.

Spored :

1. Nagovor predsednika.
2. Čitanje zapisnika prejšnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelnstva.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Potrđilo bilance za l. 1921, obračun za leto 1921 in prora. un za leto 1922 ter razdelitev čistega dobička.
7. Nad mestna volitev načelnstva.
8. Volitev nadzorstva.
9. Služajnosti.

Načelnstvo.

Opomba: V slučaju nesklepčnosti, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor, na ist m mestu s prvotnim sporedom, ki sklepa brezpogojno.

Milnske kamne,

sekane iz najbolje bele, ostre skale, trde in srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pisмено garancijo. Leskovšek Anton, posestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob lužni železnici pri Celju.

Tudi letos kupuje R. LUCKMANN v Ljubljani na Martinovi (Abacijevi) cesti 10 po najvišjih cenah raznovrstna želišča, suho cvečje (suhe rože), lipovo cvečje, korenine, lubje in semena. Kdo, si hoče s pridnim nabiranjem zagotoviti dober zaslužek, naj zahieva pojasnila pri imenovani tvrdki. Cene, ki jih plačujem nabiralcem, so letos izredno visoke.

Priporočaja se tvrdka

Josip Petelluc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7. Edina tovarniška zaloga najboljših živalnih strojev za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam se dobi vsi posamezni deli za živalne stroje in kolesa, potrebščine za gospodinjstvo, krolače, čevljarje in sedlarje.

Prodaj

benz. lokomobil 4—6 HP, 1 prevozno mlatilnica s čistilnico, 1 parni stroj 4—6 HP, stoječ kotel, neprevozno, 1, 6 HP mlatilnica z motorjem. Vse v dobrem stanju. Proda se tudi par komadov novih ročnih mlatilnic in raznih drugih strojev. Martin Herge, Sv. Lenart, p. Vel, Nedelja.

Prodaj

3000 litrov vina, in sicer 2300 litrov rdečega in 700 litrov belega. Vino je dobro in vsebuje 11 do 12 odstotkov alkohola. Cena po dogovoru. Več pove uredništvo „Kmetovalca“. — Vinogradnik pri sv. Križu na Došenjskem.

Ekonom

absolvent vinarske in sadlarske šole, ter tudi viničarske šole v Silberbergu pri Lipnici (vojaščin prost), tačas vodja dravnih nasadov, želi vstopiti vsled slabih eksistenčnih razmer v privatno službo. Ponudbe na upravništvo pod „Samec“.

Vinometre „Bernadot“ — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tannin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Sodi

za vino, žganje, olje, mast, med petrolej

za transport in shrambo ima vedno v zalogi vsako množino

Franjo Repič sodarski mojster Trnovo, Ljubljana

Istotam sprejemajo se v to stroko spadajoča poravnila.

Solidno delo!

Cene zmerno! Točna potrežba!

Iv. Jax in sin Ljubljana.

Gospodstvska cesta šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu, ustanovljena l. 1867. Vezenje ponuje brezplačno.

Pisalni stroji „A D L E R“

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvotovarn:

DÜRKOPP, STYRIA, WAFFENRAD.

Lepa kočija (Landauer)

dobro ohranjena za dva konja, ima naprodaj Anton Bukovic, Ljubljana, Turjaški trg 3.

Stiskalnice za sadje in grozdje,

mline za grozdje in vso drugo železno prilporeča po nižnji ceni A. Sušnik, trgovina z železno, Ljubljana.

Mesarskega vajenca

iz poštene hiše, dovoli krepke postave, sprejme za 2 letno učno dobo z vso preskrbo Anton Zlapah, mesar in gostilničar v Mokronogu, Došenjsko.

Stavbeno podjetje.

Mestni stavbenik. Zidarski mojster.

Al. in Val. Accetto, — Ljubljana Trnovski pristan št. 14.

Zaprisežena sodna cenilca. Prevzema vsakovrsne visoke stavbe v mestu in po deželi (od zunal specielno praktična in higienična gospodarska postopja in hleve). Izvršitev načrtov in proračunov — nadalje oblastveno koncesionirana posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Hlode, gojzdove, trame, deske in drva

ponudite Lesni družbi Hrljia, Ljubljana. Kralja Petra trg št. 8 pred sodnico. Plačujejo se najviše dnevne cene

Gospodarski upravitelj

strokovno izobražen, oženjen, več v vseh panogah gospodarstva, išče primerno mesto z nastopom 1. oktobra ali kasneje. Ponudbe sprejema Ivan Stampar, upravitelj vlastolinstva Zorkovac, pošta Draganići, Hrvatska.

Kmetijska družba

ZA SLOVENIJO

je izdala in prodaja naslednje knjige:

Zvezek	Cena D
2. Fr. Štupar: Apno v kmetijstvu	1,—
3. Fr. Štupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	1,—
5. M. Kostanjevec: O užitnini od vina in mesa	3,—
8. Boh. Skalický: Siljenje ali káljenje ameriških ključev	1,—
10. B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem	2,—
12. Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju. (B. Skalický)	1.50
13. O sestavljanju in setvi travnih mešaníc. (Weinzierl-Turk)	2.50
14. Ing. Anton Šivic: Poljudno navodilo za merjenje lesa	10,—
15. Steuert - Jamnik: Sosedja Razumnika konjereja	2.50
Živnozdr. ovro Tepina: Podkovstvo, pouk kovačem in konjerejem	12,—

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika za-
loga vsa-
kovrstnih
poljedel-
skih stro-
jev.

iz najslavitejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanib
tvornic „Welsia“.

VABILO

na

občni zbor

vinarske zadrúge »Ljutomerčan«
r. z. z. o. z. za Ljutomerski in ormeški
okraj pri sv. Bolfenku pri Središču
ki se vrši
v nedeljo, dne 8. oktobra 1922 ob 2. uri
popoldne v hiši g. Martina Rakuša v
Obrežu pri Središču.

DNEVNI RED :

1. Poročilo načelstva.
2. Sprememba združnih pravil §. §.
2, 18, 30, 34.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Predlogi in nasveti.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Kmetovalci !

Skrbite za kar naj-
večje razširjenje
„Kmetovalca“!
Stremite za tem,
da se ga lahko čita
v vseh gostilnah in
javnih prostorih.
30.000 nas je že v
Kmetijski družbi,
pa bi nas bilo lahko
še enkrat več. Čim
več nas bo, več
homo dosegil!

Upravništvo
„Kmetovalca“

sprejema

**primerne
inzerate**

po cenah,

ki so razvidne na
poglavju.

Objavljenje bo ime-
lo vedno zadovoljiv
uspeh, kajti „Kme-
tovalec“ izhaja
dvakrat mesečno v
30 tisoč izvodih ter
je razširjen po vseh
slovenskih deželah.

Najstarejša hranilnica v Sloveniji.

KRANJSKA HRANILNICA V LJUBLJANI

ustanovljena leta 1820

sprejema hranilne vloge proti

4% obrestovanju.

S hranilnico sta zvezana Kreditno društvo
in starostna hranilnica za posele in delavce.

Hranilnica je sirotinskovarna in jo nadzo-
ruje deželna vlada za Slovenijo.

Rezervni zakladi znašajo približno

8 milijonov kron.

Čisti dobiček je, v kolikor se ne porabi za
okrepitev rezervnih zakladov, po pravih določeh
v pospeševanje obče koristnih naprav in podjetij
na Kranjskem. Za te svrhe se je doslej darovalo
8.698.000 kron.

Pismene pošiljave je nasloviti na Kranjsko
hranilnico v Ljubljani, Knaflijeva ulica št. 9.

KOSE

prima avstrijski produkt, i

BRUSOVI

uz originalne tvorničke cijene

kod

„ORBIS“ d. d.

Zagreb

Paromlinska cesta 1.

Telef. 10 i 1230 — Telegr. „Orbis“

Pozor!

Bakrene

kotle

za

žganjekuho

trpežno izdelane, po ugodni ceni in
sicer od 25 do 60 l vsebine ima v zalogi

Stanko Žargi & Co. LJUBLJANA

Martinova c. 5.

Zahtevajte cenik!

Takojšnja dobava!

Schneider & Verovšek

trgovina z železno in poljedelskimi stroji

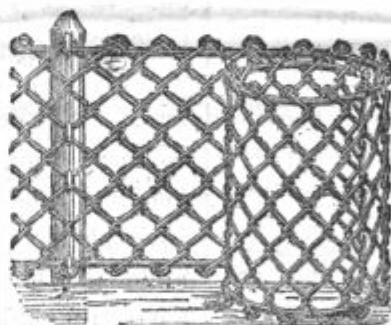
ima zopet v zalogi vse poljedelske stroje, kakor gepeljne
mlatilnice, slamoreznice, čistilnice, preše in mline za
sadje, ter pluge in kose iz znano prvovrstnih tovarn.

Za košnjo priporočamo znamenite prvovrstne amer-
rikanske kosilne stroje

„Mc. CORMICK“ in „DERING“.

Z rezervnimi deli naših kosilnih strojev lahko iz
naše zaloge takoj postrežemo.

Vse po najnižji dnevni ceni.

Lične in cenene žične mreže,

pletene s strojem iz najboljšie v
ognju pocinkane žice za OGRAJE
VRTOV IN DREVESNIC, vsako-
vrstne ŽIČNE TKANINE iz že-
lezne, pocinkane in medene žice
za STROJE, MLINE IN OKNA,
ELASTIČNE POSTELNE MREŽE
iz galvanizirane žice na lesenem
okvirju v različnih velikostih,
raznovrstni SITA, REŠETA in
razne LESNE IZDELKE (suho-
robo) za hišno in kuhinjsko upo-
rabo izdeluje in dobavlja po naj-
nižjih dnevnih cenah:

EVGEN IVANC, Sodražica Slovenija.

tovarna žičnih tkanin in pletenin, trgovina s sitarskim
in lesenim blagom

Zahtevajte ponudbe in ilustrirani cenik brezplačno.

Kmetska posojilnica

ljubljanske okolice registrov. zadruga z neomejeno zavezo ■ v LJUBLJANI ■

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po 4% (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem radunu v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dólga.

Stanje hranilnih vlog nad 150.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

Občni zbor

Živinorejske zadrúge v Št. Rupertu

r. z. z. o. z. se bo vršil

v nedeljo, dne 8. oktobra 1922. ob 8. uri
dopoldne v pevski sobi.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za
leto 1922.
3. Volitev načelstva
4. Prememba pravil.
5. Čitanje revizijskega poročila za
leto 1920 in 1922.
6. Slučajnosti.